

Suvestinė redakcija nuo 2019-11-06 iki 2020-04-30

Įsakymas paskelbtas: TAR 2016-06-13, i. k. 2016-16326

**VALSTYBINĖS ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS
INSPEKCIJOS VIRŠININKAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL BRANDUOLINĖS SAUGOS REIKALAVIMŲ BSR-1.6.2-2016 „JONIZUOJANČIOSIOS
SPINDULIUOTĖS ŠALTINIŲ, NAUDOJAMŲ VERČIANTIS BRANDUOLINĖS
ENERGETIKOS SRITIES VEIKLA SU JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS
ŠALTINIAIS, FIZINĖ SAUGA“ PATVIRTINIMO**

2016 m. birželio 10 d. Nr. 22.3-109
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo 7¹ straipsnio 1 dalies 9 punktu:

1. T v i r t i n u Branduolinės saugos reikalavimus BSR-1.6.2-2016 „Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, naudojamų verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, fizinė sauga“ (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 dieną.

Viršininkas

Michail Demčenko

PATVIRTINTA
Valstybinės atominės energetikos
saugos inspekcijos viršininko
2016 m. birželio 10 d.
įsakymu Nr. 22.3-109

**BRANDUOLINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI
BSR-1.6.2-2016**

**JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS ŠALTINIŲ, NAUDOJAMŲ VERČIANTIS
BRANDUOLINĖS ENERGETIKOS SRITIES VEIKLA SU JONIZUOJANČIOSIOS
SPINDULIUOTĖS ŠALTINIAIS, FIZINĖ SAUGA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Branduolinės saugos reikalavimai BSR-1.6.2-2016 „Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, naudojamų verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, fizinė sauga“ (toliau – Reikalavimai) nustato jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, naudojamų verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais (toliau – JSŠ), fizinės saugos reikalavimus. Reikalavimuose nurodoma, kaip ir kokiomis priemonėmis turi būti apsaugoti JSŠ, naudojami šių Reikalavimų 2 punkte nurodytų asmenų verčiantis veikla su JSŠ branduolinės energetikos objektuose ar branduolinės energetikos objektų aikštelėse.

2. Šie Reikalavimai privalomi Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės arba Europos ekonominės erdvės valstybės piliečiams, kitiems fiziniams asmenims, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktų jiems suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, Lietuvos Respublikoje įsteigtiems juridiniams asmenims arba kitoje valstybėje narėje įsteigtiems juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms ar jų filialams, taip pat kitos užsienio valstybės juridinių asmenų ar kitų organizacijų filialams, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje, turintiems JSŠ ir kurių veiklai yra būtina Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (toliau – VATESI) išduota licencija ar laikinasis leidimas, nurodytas Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje (toliau – licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas).

**II SKYRIUS
NUORODOS**

3. Reikalavimuose pateiktos nuorodos į šiuos teisės aktus:

3.1. Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymas;

3.2. Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymas;

3.3. Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymas;

3.4. Branduolinės saugos reikalavimai BSR-1.6.1-2012 „Branduolinės energetikos objektų, branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinė sauga“, patvirtinti VATESI viršininko 2012 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. 22.3-37 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.6.1-2012 „Branduolinės energetikos objektų, branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinė sauga“ patvirtinimo“;

3.5. Branduolinės saugos reikalavimai BSR-1.4.1-2016 „Vadybos sistema“, patvirtinti VATESI viršininko 2010 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. 22.3-56 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.4.1-2016 „Vadybos sistema“ patvirtinimo“;

3.6. Lietuvos higienos norma HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 663 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“ patvirtinimo“.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [22.3-268](#), 2019-11-05, paskelbta TAR 2019-11-05, i. k. 2019-17626

III SKYRIUS

SAVOKOS

4. Reikalavimuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Reikalavimų II skyriuje nurodytuose teisės aktuose.

IV SKYRIUS

JSŠ FIZINĖS SAUGOS TIKSLAI IR ORGANIZAVIMO PRINCIPAI

5. JSŠ fizinės saugos tikslai yra šie:

5.1. užtikrinti JSŠ apsaugą nuo neteisėto jų užvaldymo ar pagrobimo, praradimo, panaudojimo ar perdavimo;

5.2. apsaugoti nuo nesankcionuoto pašalinių asmenų patekimo prie JSŠ;

5.3. apsaugoti JSŠ nuo kitų piktavališkų veiksmų, įskaitant teroro aktą, kurie tiesiogiai arba netiesiogiai keltų riziką žmonių sveikatai ir saugumui dėl jonizuojančiosios spinduliuotės;

5.4. užtikrinti 5.1, 5.2 ir 5.3 papunkčiuose nurodytų veiksmų prevenciją.

6. Užtikrinant fizinę saugą turi būti vadovaujama šiais fizinės saugos organizavimo principais:

6.1. diferencijavimo principu (angl. *graded approach*). Fizinės saugos sistema, kuri yra integruota organizacinių ir techninių priemonių, skirtų fizinės saugos tikslams pasiekti, visuma, turi būti proporcinga ir adekvati galimoms pasekmėms dėl jonizuojančiosios spinduliuotės, kurios gali kilti neteisėtai užvaldžius, pagrobus ar praradus JSŠ, nesankcionuoto pašalinių asmenų patekimo prie JSŠ, neteisėto JSŠ panaudojimo ar perdavimo, taip pat kitų piktavališkų veiksmų, įskaitant teroro aktą, su JSŠ atveju. JSŠ pavojingumo kategorijos nustatomos vadovaujantis šių Reikalavimų 3.6 papunktyje nurodyto teisės akto nuostatomis;

6.2. pakopinės apsaugos principu (angl. *defense in depth*). Fizinės saugos sistema turi būti sudaryta iš kelių organizacinių ir techninių priemonių lygių, kurie sudarytų nepalankias sąlygas pažeidėjui, siekiančiam piktavališkų tikslų, bandant vieną po kito juos įveikti.

V SKYRIUS

BENDRIEJI JSŠ FIZINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

7. Šiame skyriuje nustatyti bendrieji JSŠ fizinės saugos reikalavimai privalomi visiems licencijos ar laikinojo leidimo turėtojams.

8. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas turi:

8.1. skirti parengtą (-us) asmenį (-is) arba įsteigti atitinkamą padalinį, atsakingą už jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimą ir jų įgyvendinimo priežiūrą (toliau – asmenys, atsakingi už fizinę saugą). Asmuo laikomas parengtu, jei jis išmano jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, licencijos ar laikinojo leidimo turėtojo patvirtintus JSŠ fizinės saugos srities procedūrų aprašus bei instrukcijas ir atitinka kitus licencijos ar laikinojo leidimo turėtojo nustatytus kvalifikacinius reikalavimus;

8.2. užtikrinti, kad būtų įdiegta fizinės saugos sistema, ir būtų vykdomos organizacinės priemonės, o techninės priemonės veiktų taip, kaip numatyta šių priemonių gamintojo arba licencijos ar laikinojo leidimo turėtojo priemonių veikimą aprašančiuose dokumentuose.

9. JSŠ fizinės saugos sistemos organizacinės ir techninės priemonės turi įgyvendinti šias apsaugos funkcijas:

9.1. pažeidėjo atgrasymo nuo neteisėtos veikos;

9.2. neteisėtos veikos aptikimo ir jos įvertinimo;

9.3. neteisėtą veiką vykdančių asmenų užlaikymo (sudaryti kliūtis ir taip neleisti greitai įgyvendinti neteisėtos veikos);

9.4. reagavimo į neteisėtą veiką.

10. Fizinei saugai užtikrinti apsaugos funkcijos turi būti atliekamos taip, kad kėsinimasis įvykdyti neteisėtą veiką, nukreiptą prieš JSŠ, ar tokios veikos vykdymas, būtų aptikti ir įvertinti, o šią veiką vykdančias asmenys užlaikyti, kad reagavimo veiksmai nutrauktų kėsinimąsi įvykdyti arba jau vykdomą neteisėtą veiką ir taip užkirstų kelią neteisėtam JSŠ užvaldymui ar pagrobimui bei galimoms neigiamoms pasekmėms žmonių sveikatai ir saugumui dėl jonizuojančiosios spinduliuotės.

11. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas Reikalavimų 9 punkte nurodytoms apsaugos funkcijoms įgyvendinti privalo:

11.1. skirti pakankamus finansinius ir žmogiškuosius išteklius;

11.2. nustatyti teisės patekti prie JSŠ ir dirbti su JSŠ suteikimo tvarką ir užtikrinti, kad prie JSŠ pateks ir su JSŠ dirbs tik šią teisę turintys asmenys. Kiti asmenys prie JSŠ gali patekti tik su asmens (-ų), turinčio (-ų) teisę patekti prie JSŠ ir dirbti su JSŠ, palyda;

11.3. vykdyti JSŠ apskaitą ir periodiškai patikrinti, ar visi turimi JSŠ yra apskaitos dokumentuose nurodytose vietose. Patikrinimų periodiškumas priklauso nuo JSŠ pavojingumo kategorijos ir yra nurodytas šių Reikalavimų skyriuose, nustatančiuose fizinės saugos reikalavimus konkrečios pavojingumo kategorijos JSŠ. Įtarus, kad prie JSŠ galėjo patekti pašaliniai asmenys, ar JSŠ galėjo būti neteisėtai užvaldyti, pagrobti, panaudoti, perduoti ar prarasti, patikrinimas turi būti atliktas nedelsiant;

11.4. užtikrinti, kad visi su JSŠ dirbantys ir fizinės saugos užtikrinime dalyvaujantys asmenys būtų supažindinti su JSŠ fizinę saugą reglamentuojančiais teisės aktais, galiojančiais procedūrų aprašais bei instrukcijomis, skirtomis fizinei saugai užtikrinti, bei informuoti apie fizinės saugos sistemos organizacinių ir techninių priemonių svarbą;

11.5. užtikrinti, kad įdiegtos fizinės saugos sistemos organizacinės ir techninės priemonės taip pat ir atgrasytų galimą pažeidėją nuo neteisėtos veikos įgyvendinimo, t. y., įtikintų, kad įveikti fizinės saugos sistemą būtų sudėtingas ir daug pastangų reikalaujantis uždavinys ir dėl to asmenys, ketinantys įvykdyti neteisėtą veiką, nukreiptą prieš JSŠ, atsisakytų savo tikslų įgyvendinimo. Atgrasymo tikslais be aiškiai matomų fizinės saugos sistemos techninių priemonių (pavyzdžiui, inžineriniai barjerai, apsauginė signalizacija, vaizdo stebėjimo sistema) ir vykdomų fizinės saugos sistemos organizacinių priemonių (pavyzdžiui, Reikalavimų 11.3 papunktyje nurodyti JSŠ patikrinimai), turi būti naudojami įspėjamieji ženklai ar užrašai, nurodantys, kad yra įdiegtos atitinkamos fizinės saugos sistemos organizacinės ir techninės priemonės, naudojami radiacinio pavojaus ženklai, pateikiama informacija apie vykdomą asmenų ir daiktų patekimo kontrolę;

11.6. parengti JSŠ fizinės saugos aprašą, peržiūrėti jį ne rečiau kaip kartą per trejus metus ir peržiūros metu nustatčius, kad fizinės saugos aprašas neatitinka faktinės situacijos, t. y., pasikeitusios fizinės saugos sistemos organizacinės ar techninės priemonės (pakeistos ar panaikintos buvusios ir (ar) įdiegtos papildomos), fizinės saugos aprašas turi būti atnaujintas. JSŠ fizinės saugos aprašo tipinis turinys nurodytas Reikalavimų priede;

11.7. nedelsiant informuoti VATESI apie:

11.7.1. Reikalavimų 11.3 papunktyje nurodyto JSŠ patikrinimo metu nustatytas neatitiktis;

11.7.2. neteisėtą JSŠ užvaldymą ir (arba) panaudojimą ar kitokį JSŠ praradimą;

11.7.3. nesankcionuotą asmenų patekimą prie JSŠ ar į patalpas, kuriose saugomi ar naudojami JSŠ;

11.7.4. fizinės saugos sistemos pažeidimą, kuris, įtariama, buvo padarytas tyčia;

11.7.5. kitus įvykius, kurie sukėlė ar gali sukelti grėsmę JSŠ fizinės saugos užtikrinimui.

12. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas, įgyvendinamas šių Reikalavimų nuostatas, turi nepažeisti branduolinės saugos, radiacinės saugos, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos ir aplinkos apsaugos reikalavimų, ir siekti visus šiuos reikalavimus įgyvendinti taip, kad jiems įgyvendinti skirtos priemonės būtų suderintos tarpusavyje.

13. Tuo atveju, kai licencijos ar leidimo turėtojas planuoja dirbti su JSŠ ar juos saugoti kito juridinio ar fizinio asmens teritorijoje ar patalpose ir neturi galimybės pats įgyvendinti visų šių Reikalavimų nuostatų, licencijos ar leidimo turėtojas privalo su šiuo asmeniu sudaryti sutartį ar kitaip raštu įforminti sutartinius įsipareigojimus dėl pareigų ir atsakomybės pasiskirstymo įgyvendinant šių Reikalavimų nuostatas.

14. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas turi skatinti ir plėtoti saugumo kultūrą taip, kad visi asmenys, dalyvaujantys užtikrinant JSŠ fizinę saugą, suprastų, kad neteisėta veika, nukreipta prieš JSŠ, yra tikėtina ir jiems fizinės saugos srityje paskirtos pareigos ir funkcijos yra svarbios užkertant kelią tokiai veikai ir užtikrinant fizinę saugą bei privalo būti atsakingai vykdomos.

VI SKYRIUS

FIZINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI V IR IV PAVOJINGUMO KATEGORIJŲ JSŠ

15. V ir IV pavojoingumo kategorijų JSŠ fizinę saugai užtikrinti licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas turi įgyvendinti šių Reikalavimų V skyriaus nuostatas.

16. Reikalavimų 11.3 papunktyje nurodytas V ir IV pavojoingumo kategorijų JSŠ patikrinimas turi būti atliekamas ne rečiau kaip kartą per metus.

VII SKYRIUS

FIZINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI III PAVOJINGUMO KATEGORIJOS JSŠ

17. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas užtikrindamas III pavojoingumo kategorijos JSŠ fizinę saugą ir įgyvendindamas Reikalavimų 9 punkte nurodytas apsaugos funkcijas privalo:

17.1. užtikrinti, kad teritorijoje, pastate ar patalpoje, kurioje su JSŠ dirbama ir jis yra saugomas (toliau – JSŠ saugojimo vieta) arba visose angose (pavyzdžiui, durys, langai), pro kurias įmanoma patekti į JSŠ saugojimo vietą, būtų įdiegtos neteisėtos veikos aptikimo priemonės (pavyzdžiui, apsauginė signalizacija, plombos, antspaudai ir (ar) kita įranga, kuri užfiksuotų pažeidimą ar kitus neteisėtus veiksmus) arba būtų vykdomas patruliavimas JSŠ saugojimo vietos prieigose;

17.2. Reikalavimų 17.1 papunktyje įvardintų neteisėtos veikos aptikimo priemonių suveikimo priežasčiai, pažeidimui ar kitai neteisėtai veikai įvertinti naudoti vaizdo stebėjimo sistemą arba šiam tikslui pasitelkti reagavimo pajėgų funkcijas vykdančius asmenis;

17.3. JSŠ saugoti ne mažiau kaip už vieno fizinio barjero (pavyzdžiui, rakinamos patalpos, stacionarūs rakinami seifai, konteineriai, šuliniai ar panašūs įrenginiai), kurio konstrukcijos ir asmenų patekimo kontrolės sistema (pavyzdžiui, elektromechaninės spynos, raktų kontrolė) užtikrina, kad prie JSŠ patektų tik teisę patekti prie JSŠ ir dirbti su JSŠ turintys asmenys.

18. Tuo atveju, kai licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas naudoja III pavojoingumo kategorijos JSŠ, kuris yra sumontuotas mobiliojoje įrangoje ir su šia įranga yra dirbama ne JSŠ saugojimo vietoje, Reikalavimų 9 punkte nurodytoms apsaugos funkcijoms įgyvendinti licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas privalo:

18.1. paskirti bent vieną asmenį, kuris būtų atsakingas už JSŠ nuolatinę kontrolę ir vietos, kurioje naudojamas JSŠ, prieigų stebėjimą, kad prie JSŠ nepatektų asmenys, neturintys teisės patekti

prie JSŠ ir dirbti su JSŠ. Paskirtasis asmuo, įtardamas, kad yra kėsiamasi įvykdyti neteisėtą veiką, nukreiptą prieš JSŠ, privalo nedelsiant informuoti už JSŠ fizinę saugą atsakingą asmenį arba padalinio, jei toks yra įsteigtas vadovaujantis šių Reikalavimų 3.1 papunktyje nurodyto teisės akto 10 straipsnio 4 punkto nuostatomis, vadovą;

18.2. baigus darbą JSŠ grąžinti į JSŠ saugojimo vietą. Jei negalima JSŠ grąžinti į JSŠ saugojimo vietą, JSŠ laikinojo saugojimo metu turi būti užtikrinta ne mažesnė JSŠ apsauga nei nurodyta šių Reikalavimų 17 punkte.

19. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas Reikalavimų 11.3 papunktyje nurodytą III pavojingumo kategorijos JSŠ periodinį patikrinimą privalo atlikti ne rečiau kaip kartą per mėnesį.

20. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas turi užtikrinti, kad fizinės saugos sistemoje būtų naudojamos tik techniškai tvarkingos techninės priemonės ir atsižvelgdamas į gamintojo rekomendacijas nustatyti šių priemonių priežiūros ir funkcionalumo tikrinimo tvarką.

21. Sugedus ar kitais atvejais neveikiant JSŠ fizinės saugos sistemos techninėms priemonėms licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas turi užtikrinti, kad būtų naudojamos kompensuojančios priemonės, įskaitant papildomas technines ir (arba) organizacines priemones. Kompensuojančios priemonės yra suprantamos kaip laikinosios priemonės, kurios kompensuoja dėl sugedusių techninių priemonių prarastas apsaugos funkcijas.

22. Nustačius, kad JSŠ prarastas, neteisėtai užvaldytas ar yra kėsiamasi tai padaryti, licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas privalo imtis priemonių, siekiant surasti prarastą JSŠ ar užkirsti kelią pažeidėjams įvykdyti savo tikslus.

23. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas, įdiegęs JSŠ fizinės saugos sistemą, turi įvertinti, ar įdiegtomis priemonėmis yra įgyvendintos visos apsaugos funkcijos, ar pasiekti JSŠ fizinei saugai keliami tikslai ir, vadovaudamasis atliktu įvertinimu, turi parengti fizinės saugos užtikrinimo priemonių kokybės pakankamumo įvertinimo ataskaitą.

24. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas turi apsaugoti su JSŠ fizinės saugos sistema susijusią informaciją nuo jos paviešinimo, kai tokios informacijos paviešinimas neigiamai paveiktų atliekamas apsaugos funkcijas. Tokia informacija gali būti atsikleidžiama tik vadovaujantis principu „būtina žinoti“, t. y., kai yra būtinybė susipažinti su saugoma informacija dėl atliekamų funkcijų ir (arba) dėl konkrečios užduoties vykdymo.

VIII SKYRIUS

FIZINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI II PAVOJINGUMO KATEGORIJOS JSŠ

25. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas užtikrindamas II pavojingumo kategorijos JSŠ fizinę saugą ir įgyvendindamas Reikalavimų 9 punkte nurodytas apsaugos funkcijas privalo:

25.1. užtikrinti, kad visose angose (pavyzdžiui, durys, langai), pro kurias įmanoma patekti į JSŠ saugojimo vietą, būtų įdiegta apsauginė signalizacija arba vykdomas nuolatinis JSŠ saugojimo vietos prieigų stebėjimas;

25.2. užtikrinti, kad JSŠ saugojimo vietoje būtų įdiegtos neteisėtos veikos aptikimo priemonės (pavyzdžiui, apsauginė signalizacija, plombos, antspaudai ir (ar) kita įranga, kuri užfiksuotų pažeidimą ar kitus neteisėtus veiksmus);

25.3. Reikalavimų 25.1 ir 25.2 papunkčiuose įvardintų neteisėtos veikos aptikimo priemonių suveikimo priežastčiai, pažeidimui ar kitai neteisėtai veikai įvertini naudoti vaizdo stebėjimo sistemą arba šiam tikslui pasitelkti reagavimo pajėgų funkcijas vykdančius asmenis;

25.4. JSŠ saugoti ne mažiau kaip už dviejų fizinių barjerų (pavyzdžiui, rakinamos patalpos, stacionarūs rakinami seifai, konteineriai, šuliniai ar panašūs įrenginiai), kurių konstrukcijos ir asmenų patekimo kontrolės sistema (pavyzdžiui, elektromechaninės spynos, raktų kontrolė) užtikrina, kad prie JSŠ patektų tik teisę patekti prie JSŠ ir dirbti su JSŠ turintys asmenys;

25.5. naudoti ryšio priemonės, kuriomis būtų galima nedelsiant perduoti informaciją reagavimo pajėgų funkcijas vykdantiems asmenims.

26. Tuo atveju, kai licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas naudoja II pavojingumo kategorijos JSŠ, kuris yra sumontuotas mobiliojoje įrangoje ir su šia įranga yra dirbama ne JSŠ saugojimo vietoje, Reikalavimų 9 punkte nurodytoms apsaugos funkcijoms įgyvendinti licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas privalo:

26.1. paskirti bent vieną asmenį, kuris būtų atsakingas už JSŠ nuolatinę kontrolę ir vietos, kurioje naudojamas JSŠ, prieigų stebėjimą, kad prie JSŠ nepatektų asmenys, neturintys teisės patekti prie JSŠ ir dirbti su JSŠ. Paskirtasis asmuo, įtardamas, kad yra kėsinamasi įvykdyti neteisėtą veiką, nukreiptą prieš JSŠ, privalo nedelsiant informuoti už JSŠ fizinę saugą atsakingą asmenį arba padalinio, jei toks yra įsteigtas vadovaujantis šių Reikalavimų 3.1 papunktyje nurodyto teisės akto 10 straipsnio 4 punkto nuostatomis, vadovą;

26.2. baigus darbą JSŠ grąžinti į JSŠ saugojimo vietą. Jei negalima JSŠ grąžinti į JSŠ saugojimo vietą, JSŠ laikinojo saugojimo metu turi būti užtikrinta ne mažesnė JSŠ apsauga nei nurodyta šių Reikalavimų 25 punkte;

26.3. gabenat JSŠ iš JSŠ saugojimo vietos į darbo su JSŠ vietą ir atgal turi būti užtikrinta, kad:

26.3.1. JSŠ būtų gabenamas tik tam skirtame konteineryje. Jei JSŠ gabenamas ne branduolinės energetikos objekto saugomoje, vidinėje ar ypač svarbioje zonoje, konteineris turi būti rakinamas;

26.3.2. gabenant JSŠ ne branduolinės energetikos objekto saugomoje, vidinėje ar ypač svarbioje zonoje, JSŠ konteineris būtų prirakintas prie transporto priemonės, jei tokia yra naudojama JSŠ gabenti, o pačioje transporto priemonėje, jeigu tai ne bėginė transporto priemonė, būtų įdiegta apsauginė signalizacija nuo transporto priemonės vagystės, įskaitant atvirąją vagystę (vagystė yra laikoma atvirąja tada, kai veikiama viešai, esant turto savininkui ir kitiems asmenims, kurie nėra atvirosios vagystės bendrininkai, suvokiantiems turto neteisėto pagrobimo faktą, o nusikalstamą veiklą darantis asmuo žino, kad šie asmenys supranta jo veiksmų pobūdį, bet ignoruoja šią aplinkybę) (toliau – atviroji vagystė).

27. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas Reikalavimų 11.3 papunktyje nurodytą II pavojingumo kategorijos JSŠ periodinį patikrinimą privalo atlikti ne rečiau kaip kartą per savaitę.

28. Be šiame skyriuje nurodytų reikalavimų II pavojingumo kategorijos JSŠ fizinei saugai užtikrinti licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas turi įgyvendinti ir šių Reikalavimų 20–24 punktų nuostatas.

IX SKYRIUS

FIZINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI I PAVOJINGUMO KATEGORIJS JSŠ

29. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas, užtikrindamas I pavojingumo kategorijos JSŠ fizinę saugą ir įgyvendindamas Reikalavimų 9 punkte nurodytas apsaugos funkcijas, privalo:

29.1. užtikrinti, kad visose angose (pavyzdžiui, durys, langai), pro kurias įmanoma patekti į JSŠ saugojimo vietą, būtų įdiegta apsauginė signalizacija;

29.2. užtikrinti, kad būtų vykdomas patruliavimas JSŠ saugojimo vietos prieigose;

29.3. užtikrinti, kad JSŠ saugojimo vietoje būtų įdiegta apsauginė signalizacija ir kita neteisėtos veikos aptikimo priemonė (pavyzdžiui, plombos, antspaudai ir (ar) kita įranga, kuri užfiksuotų pažeidimą ar kitus neteisėtus veiksmus);

29.4. Reikalavimų 29.1 ir 29.2 papunkčiuose įvardintų neteisėtos veikos aptikimo priemonių suveikimo priežastčiai, pažeidimui ar kitai neteisėtai veikai įvertinti naudoti vaizdo stebėjimo sistemą arba šiam tikslui pasitelkti reagavimo pajėgų funkcijas vykdančius asmenis;

29.5. JSŠ saugoti ne mažiau kaip už dviejų fizinių barjerų (pavyzdžiui, rakinamos patalpos, stacionarus rakinami seifai, konteineriai, šuliniai ar panašūs įrenginiai), kurių konstrukcijos ir asmenų

patekimo kontrolės sistema (pavyzdžiui, elektromechaninės spynos, raktų kontrolė) užtikrina, kad prie JSŠ patektų tik teisę patekti prie JSŠ ir dirbti su JSŠ turintys asmenys;

29.6. naudoti ne mažiau kaip dvi skirtingo tipo ryšio priemonės, kuriomis galima būtų nedelsiant perduoti informaciją reagavimo pajėgų funkcijas vykdantiems asmenims.

30. Tuo atveju, kai licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas naudoja I pavojingumo kategorijos JSŠ, kuris yra sumontuotas mobiliojoje įrangoje, ir su šia įranga yra dirbama ne JSŠ saugojimo vietoje, Reikalavimų 9 punkte nurodytoms apsaugos funkcijoms įgyvendinti licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas privalo:

30.1. paskirti bent du asmenis, kurie būtų atsakingi už JSŠ nuolatinę kontrolę ir vietas, kuriose naudojamas JSŠ, prieigų stebėjimą, kad prie JSŠ nepatektų asmenys, neturintys teisės patekti prie JSŠ ir dirbti su JSŠ. Paskirtieji asmenys, įtardami, kad yra kėsinamasi įvykdyti neteisėtą veiką, nukreiptą prieš JSŠ, privalo nedelsiant informuoti už JSŠ fizinę saugą atsakingą asmenį arba padalinio, jei toks yra įsteigtas vadovaujantis šių Reikalavimų 3.1 papunktyje nurodyto teisės akto 10 straipsnio 4 punkto nuostatomis, vadovą ir reagavimo pajėgų funkcijas vykdančius asmenis;

30.2. baigus darbą JSŠ grąžinti į jo saugojimo vietą. Jei negalima JSŠ grąžinti į JSŠ saugojimo vietą, JSŠ laikinojo saugojimo metu turi būti užtikrinta ne mažesnė JSŠ apsauga nei nurodyta šių Reikalavimų 29 punkte;

30.3. gabenat JSŠ iš JSŠ saugojimo vietos į darbo su JSŠ vietą ir atgal turi būti užtikrinta, kad:

30.3.1. JSŠ būtų gabenamas tik tam skirtame konteineryje. Jei JSŠ gabenamas ne branduolinės energetikos objekto saugomoje, vidinėje ar ypač svarbioje zonoje, konteineris turi būti rakinamas;

30.3.2. gabenant JSŠ ne branduolinės energetikos objekto saugomoje, vidinėje ar ypač svarbioje zonoje, JSŠ konteineris būtų prirakintas prie transporto priemonės, jei tokia yra naudojama JSŠ gabenti, o pačioje transporto priemonėje, jeigu tai ne bėginė transporto priemonė, būtų įdiegta apsauginė signalizacija nuo transporto priemonės vagystės, įskaitant atvirąją vagystę, ir sistema blokuojanti transporto priemonės variklio darbą vagystės atveju.

31. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas Reikalavimų 11.3 papunktyje nurodytą I pavojingumo kategorijos JSŠ periodinį patikrinimą privalo atlikti ne rečiau kaip kartą per parą.

32. Be šiame skyriuje nurodytų reikalavimų I pavojingumo kategorijos JSŠ fizinei saugai užtikrinti licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas turi įgyvendinti ir šių Reikalavimų 20–24 punktų nuostatas.

X SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas už Reikalavimų vykdymą atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

Branduolinės saugos
reikalavimų BSR-1.6.2-2016
„Jonizuojančiosios
spinduliuotės šaltinių,
naudojamų verčiantis
branduolinės energetikos srities
veikla su jonizuojančiosios
spinduliuotės šaltiniais, fizinė
sauga“
priedas

JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS ŠALTINIŲ FIZINĖS SAUGOS APRAŠO TIPINIS TURINYS

1. Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinio (-ių) apibūdinimas (radionuklidas, spinduliuotės rūšis, fizinė forma, pavojingumo kategorija ir naudojimo apibūdinimas).

2. Teritorijos, pastato ir patalpos, kurioje naudojamas ir (ar) saugomas jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis (-iai), aprašymas ir informacija apie pastato ir patalpos konstrukcijas. Prie aprašymo turi būti pridėti aprašytos teritorijos, pastatų ir patalpų jose išdėstymo planai, kuriuose būtų nurodyti galimi patekimo į teritoriją, pastatą ar patalpą keliai.

3. Fizinės saugos sistemos tikslai ir uždaviniai, nustatyti atsižvelgiant į jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinio (-ių) pavojingumo kategoriją bei siekiamą sumažinti pavojaus (vagystė, neteisėtas užvaldymas ir (ar) panaudojimas) riziką.

4. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojo ir kitų asmenų, su kuriais vadovaujantis Reikalavimų 13 punkto nuostatomis yra sudaręs sutartį ar kitaip raštu įforminęs sutartinius įsipareigojimus, funkcijos ir atsakomybė užtikrinant jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinio (-ių) fizinę saugą.

5. Fizinės saugos sistemos techninės priemonės.

6. Fizinės saugos sistemos organizacinės priemonės:

6.1. darbuotojų patikimumo įvertinimas;

6.2. teisės patekti prie jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinio (-ių) ir dirbti su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniu (-iais) suteikimo tvarka;

6.3. naudojamų užraktų kontrolės procedūros;

6.4. informacijos apsaugos priemonės;

6.5. su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniu (-iais) dirbančių ir fizinės saugos užtikrinime dalyvaujančių asmenų mokymų fizinės saugos srityje pagal Reikalavimų 11.4 papunkčio nuostatas organizavimo tvarka;

6.6. Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos informavimo apie įvykius, nurodytus Reikalavimų 11.7 papunktyje, tvarkos aprašymas, pateikiant atsakingų už tokį informavimą asmenų kontaktinius duomenis (vardą ir pavardę, jų užimamas pareigas, telefono numerius, kuriais vyktų informavimas);

6.7. fizinės saugos sistemos techninių priemonių priežiūros ir funkcionalumo tikrinimo tvarka.

7. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojo ir kitų asmenų, su kuriais vadovaujantis Reikalavimų 13 punkto nuostatomis yra sudaręs sutartį ar kitaip raštu įforminęs sutartinius įsipareigojimus, veiksmų, reaguojant į neteisėtas veikas, aprašymas.

Pakeitimai:

1.

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, Įsakymas

Nr. [22.3-268](#), 2019-11-05, paskelbta TAR 2019-11-05, i. k. 2019-17626

Dėl Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko 2016 m. birželio 10 d. įsakymo Nr. 22.3-109 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.6.2-2016 „Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, naudojamų verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, fizinė sauga“ patvirtinimo“ pakeitimo